
Man var ikke rigtig tilfreds med Udrensningen i Søby. Man mumlede noget om, at "de små Tyve lod man hænge, mens de store gik fri". Men det blev ved Mumleriet. Dernæst var der en Del af den Opfattelse, at Frihedskæmperne nu godt kunde lægge Armbindet. Der var ingen Grund til, at de skulde betales med lo Kroner om Dagen, for at dække rundt med Armbind og Maskinpistol.

Der var i det hele taget noget at snakke om. En Dag foreslog en Mand i dybeste Alvor i en Avis, at Værnemagerne skulde formenes Adgang til at flage med Dannebrog! Saadan kan Had give sig Udslag paa mange Faconer.

Paa Flyvepladsen i Rørup groede Græsset og dækkede efterhaanden de forskellige Anlæg. Paa Centralen herskede nu atter de gamle idylliske Forhold med en Opringning hver halve Time. Man kunde nu købe en Bajer paa Aroen. Kun Gulvet mindede om gamle Tiders Trængsel... Rørup var vendt tilbage til sine gamle Landsbyforhold, og der var atter Plads til Geder langs Vejkannten.

Det varede noget, inden Folk kom ned paa Jorden. I lange Tider gik man rundt i en Sejrsrus, som tilsyneladende aldrig vilde faa Ende. Der blev afholdt Frihedsmøder med megen Sang og Bragesnak. Folk, man allers før havde antaget for at være normale og adstadige Borgere, sprang nu rundt i Tide og Utide med små Dannebrogssflag i Haanden. Det var sikkert ikke, fordi det morede dem. Men naar Naboen gjorde det, var det nødvendigt at følge Trop. Ellers risikerede man blot at blive mistænkt for at have været Værnemager eller Medlem af D.N.S.A.P.

Og naar Børnene legede, saa var det ikke mere Røvere og Soldater. Nej, man var Hipp-Mænd og Frihedskæmpere.

Unge Damer, der før havde kissemisset med Tyskerne, sværmede nu som lyse Sommerfugle om de engelske Soldater. Med Glæde i Stemmen benævnedes man dem som "Kanaldyner". Det var et Hædersnavn, som enhver ung Pige satte en Ære i at faa heftet paa sig. Man havde ganske glemt, at der var engang, man havde raabt "Feltmadrasser" efter dem. Fyrmesteren udtalte dog, at han egentlig ikke - saadan rent sexuel set - kunde se nogen Forskel paa de to Kategorier....

Ja - det var en bevæget Tid. I Løbet af saa og saa kort Tid skulde der ske saa meget. Allerede den 6. Maj var der blevet lovet Kaffe, The, Tobak og mange andre rare Sager. Saa mange tusinde Tons Kul vilde i den nærmeste Fremtid rulle ind over Danmarks Grænser.

En saare lykkelig og stor Tid gik man i Møde!

Alt hvad man havde sukket efter under den 6 Aar lange Krig, skulde man nu faa i fuldt Maal. Æd, drik og vær glad!

I Morgen kommer der en Masse Skibe ~~xxx~~ med nye Forsyninger....

Der kom den Dag for Holsing, da Pengekassen var ved at være tom. Det var nødvendigt at han solgte nogle af sine Ting for at kunne klare Føden. Han søgte forskellige Stillinger, og man kunde ogsaa godt bruge ham, men naar man fik at vide, at han havde arbejdet paa tyske Kontorer, beklagede man meget. Man kunde desværre ikke gøre Brug af hans Arbejds-kraft.

Og Holsing blev efterhaanden klar over, at det ikke var i et isoleret Tilfælde, at man stillede sig saaledes. Han havde haft Forbindelse med over tyve Firmaer. Alle beklagede ikke at kunne beskæftige Folk, der havde arbejdet for Tyskerne.

Det gik langsomt ned ad Bakke. Han følte med sig selv, at han gik Undergangen i Møde.

Han drak en Del og glemte for en Tid Bekymringerne, for saa ~~xxxx~~ næste Dag at vaagne op til endnu større Bekymringer. Han blev ligeglad med sig selv. Han turde ikke mere tænke Tingene igennem. Alt var ham saa ligegyldig. Og han sagde til sig selv, at ingen kunde redde ham nu. Ikke engang Jytte. Han var mange Gange ved at skrive til hende. Det blev til et Par Ark, som saa blev revet i Stykker. Hun skulde ikke vide noget om hans Fornedrelse.

Og dog vidste han udmærket, at hvis han kom til hende og fortalte, hvorledes det var fat med ham, vilde hun hjælpe ham. Hun vilde aldrig svigte. For der var ikke Svig i hendes Hjerte. Kun Godhed og Forstaaelse. Det var ham, der var noget i Vejen med. Angsten sved stadig i hans Sjæl. Han saa paa sine Hænder, der rystede af Spiritus. Han mærkede sin Færdi svinde Dag for Dag.

Holsing, der havde drømt om Karriere og Medlemskab af Byraadet, var paa Vej ind i de subsistensløses Rækker. Hvilken Betydning havde det saa, at han i de sidste to Aar havde tjent mange Penge. Han havde vist, at han ikke var værdig til at betros Penge. Hvad betød nu hans gode Uddannelse og Opdragelse?

"Det bødes der for i mange Aar, som kun var en stakket Glæde..."

Den næste Dag skulde Huslejen betales. Han havde ikke Pengene og havde heller ikke Udsigt til at kunne skaffe dem. Han sad om Aftenen og forsøgte at komme til Klarhed over sig selv. Han var pinlig ædru. Ved 1-Tiden om Natten tog han sine faa Ejendele og puttede dem i Lommen. Han var ikke besværet af nogen stor Bagage, da han gik ud af Byen og videre med Landevejen nordpaa. Han havde Stuckenbergs Digte, Det nye Testamente, en Shagpipe, en Kam og 17 Øre i Lommen. Det var alt. Hvorhen han vilde gaa, vidste han ikke. Han maatte flygte. Ikke fra Byen, men fra sig selv. Det Menneske, der har Undergangens Angst i sig, er fredløs.

Ved 8-Tiden om Morgenen gik han ind paa en Bondegaard for at bede om lidt Vand. Han blev inviteret paa Morgenkaffe. Det var ogsaa det, han havde regnet med. Nu kunde han da holde ud nogen Tid. Han fortalte, at han var paa Sommerferie og skulde videre nordpaa, hvor han skulde besøge nogen Familie. Det faldt ham ikke svært at fortælle denne Løgn. Hans Samvittighed var efterhaanden blevet mere haardhudet...

Hen mod Middag sad han i en Høstak og kiggede op i Luften. Skyerne

drev sindigt mod Nord. Han kom i Tanke om, at han som Barn ofte havde ligget paa Ryggen en Sommerdag og moret sig med at se paa de drivende Skyer. Nu var det ikke for Morskab, at han saa paa dem. Han laa og tænkte paa de forspildte Chancer. Pludselig kom han til at tænke paa Huxley: Vi blindede Tralle. Hvorfor vidste han egentlig ikke. Gud ved, hvor Huxley er i dette Øjeblik, tænkte han. Mon han ogsaa har Bekymringer. Eller lever han et lykkeligt Familieliv. Saa kom han pludselig i Tanke om, at der maaske ogsaa var Kinesere, der havde Bekymringer. Og i Bombay var der sikkert en Del Mennesker, der i dette Øjeblik var fulde. Mon Ryman ogsaa var fuld. Og hvor var han i det hele taget.

-Hvad Fanden, Holsing, ligger du der. Nej, nu skal du snart ha' Tak. Du var da den sidste, jeg havde ventet at møde.

Holsing rejste sig.

Der var Ryman, der stod ude paa Landevejen.

-Davs, Ryman. Tror du maaske ikke det er en Overraskelse for mig. Hvor skal du hen?

-Ja, det maa jeg hellere spørge dig om. Jeg skal nemlig ingen Steder, for jeg har ingen Steder at tage hen. Jeg gaar paa Valsen.

-Saa er vi Kolleger. Men det lyder næsten for fantastisk til at vare sandt?

-Ikke desto mindre ligger Landet saaledes. Mine rørilige Ejendele er, hvad du ser. Bukser, Skjorte, Jakke. Skokker og Sko. Skoene er der forresten Hul i. Jeg glæder mig hver Dag, Solen skinner. men gruer for den Dag, vi faar Regnvejr. Det er gaaet tilbage for os. Men hvorfor har du ikke søgt Plads?

-Søgt Plads, siger du. Der er ogsaa Grænser for, hvormange Pladser, man kan søge. Og det er forøvrigt ogsaa omsonst. Saa snart Firmaerne lærer, at man har arbejdet for Tyskerne, er det Nat. Du har maaske ikke gjort disse Erfaringer endnu?

-Det forekommer mig, at jeg har gjort nogen i den Retning. Hvorfor tror du ellers, at jeg vilde rende rundt her som en anden Lazon. Jeg er forresten begyndt at drikke Sprit..

-Hvad er du?

-Begyndt at drikke Sprit. Man kan lige saa godt gøre Pinen kort. Det kradser lidt mere end anden Spiritus og smager selvfølgelig hellerikke saa godt. Men Virkningen er ellers den samme. Vil du smage en "Spids". Lidt har jeg da tilbage endnu!

-Ellers Tak. En anden Dag maaske. Endnu er jeg ikke kommet til det Stadium. Men du kan se, at mine Hænder ryster tilfredsstillende?

-Ecce homo! Saa er vi altsaa naaet dertil. Det var ikke netop det, vi havde tænkt os. Skal vi følges, eller vil du helst gaa alene?

-Vi kan da følges ad, indtil vi bliver kede af hinandens Selskab. Var der ikke noget, der talte for det?

-Den er i Orden. Og lad os saa se at komme nordpaa. Vi maa finde en eller anden Bondegaard, hvor vi kan faa fat i noget spiseligt. Jeg er skrupsulten. Desuden maa vi ha' organiseret nogle Skillinger til Sprit. Hvis jeg ikke faar Sprit, begaar jeg Selvmord. Det tror jeg da. Men nu har jeg i de sidste Par Aar gaaet og bildt mig selv saa meget ind at jeg hverken tror paa det ene eller det andet...

Det var ved 21-Tiden de puttete sig ind i en Høstak.

-Vi tjener Penge, mens vi sover, befoede Ryman Holsing. I de sidste Par Aar har jeg givet fem Kroner pr. Nat for en Seng. Og nu faar jeg den ganske gratis. "et er dog n o g e n fremgang. Skaal du, og God Nat! Jeg maa se at døve mig i Søvn med Sprit..."

Holsing laa og saa op mod Himlen hvor Stjernerne langsomt tændtes. Saa, Jytte, nu er jeg paa det sidste Stykke Vej. Samtidig konstaterede han, at der ogsaa var Hul i hans Sko. Det er den Slags Ting, man kan se stort paa, naar man sidder i en Stol og læser om Digteren, der skriver, "at nu kan jeg mærke, det er Vaar, for Skoen begynder at trække Vand..." Naar man læser den Slags Ting, smiler man og tænker: Det er dog alligevel en Fandens Karl, denne Digter, men eet maa man lade ham - Humøret taber han ikke!

Sidste Aar ved denne Tid, var det ganske anderledes, tænkte Holsing. Da havde der staaet Tjenere og bukket, naar han efter Omklædningen var gaaet ned til Middagen. Dengang var han ikke bange for at se sig selv i Spejlet og konstatere, at Jakken sad upaaklageligt og ligeledes det lille Pyntelommelørklæde. Det havde duftet diskret af "4711". Hotelkarlen havde pudset Skoene skinnende blanke. Holsing havde følt sig paa Højde med Situationen. Det kan man altid, naar man ved, at der ligger tilstrækkeligt med Penge i Tegnebogen...

Det var jo Holsing en ringe Trøst, at det ikke var gaaet Ryman bedre. I Flyvepladsens Kølvand fulgte saa sandelig Undergangens Fornedrelse... Han burde have vidst det. Men det er altid forsent at græde over spildt Mælk.

- - - -

Holsing vaagnede tidlig den næste Morgen. Ryman sov endnu. Han træk Vejret tungt. En Spritflaske tittede op af hans Inderlomme. Holsing satte sig op. Han tog sin Lommebog frem og begyndte at skrive. En eller anden maatte han i hvert Fald have at betro sig til.

Og han skrev:

....jeg sidder her og ser udover et Landskab, hvor Morgentaagen er ved at lette. Langt borte kan jeg høre en Solsort fløjte, og en Lærke over mit Hoved er ved at bygge Dagens første Himmelstige. Denne Morgens skønne Uberørthed gjorde tidligere et dybt Indtryk paa mig. Nu er jeg ligeglad. I mit Sind rører sig kun Apati. Jeg misunder ikke Solsorten og Lærken deres Sang. Jeg føler kun Fortvivlelse.

Jeg sidder i en Høstak og holder om mine Knæ. Ved min Side ligger et Menneske og sover. Han sover tungt, med aaben Mund. Men han snorker ikke. Hvor kan et Menneske være uskønt, mens det sover...

Hvorfor er jeg i Grunden her. Hvorfor ligger jeg ikke i en rigtig Seng med rene hvide Lagner? Hvad ved jeg?

Jeg vil hellerikke tænke derpaa. Jeg vil blot glemme alt. Saa maa det være derfor, jeg er her. Jeg kunde jo have haft det saa usigeligt godt, hvis jeg tog hjem til dig, Jytte. Men jeg vil ikke hjem. Du skal aldrig faa Lejlighed til at se mig i min Undergangs sidste Stadium. Du skal beholde alle de gode Minder om mig. De daarlige skal være døde for dig. For du var mit Liv. Du gav mig kun, hvad der var godt.

Maaske er der Mennesker, der ynker mig. Der er maaske endda dem, der er bekymrede for mig, og som følger mig med alle gode Tanker. Men du ved, Jytte, at jeg aldrig har kunnet lide disse Verdensbekymringens Pakasler. De har altid været mig vederstykkelige...

Men nu kan det ikke vare længe, før min Undergang er fuldbyrdet. Skylden er min egen. Jeg maa have været en daarlig Fyr. "En skidt Knægt", som jeg husker Far engang sagde om en anden Dreng.- Kære Far, jeg maa ogsaa have været en skidt Knægt. Kan du i din Himmel tilgive din Dreng. Den Dregg, du gav alt. Den Dreng, du troede paa, trods alt...Du. Far. du har intet med min Fornedrelse og Undergang at gøre. Ej heller du, Jytte. I har begge givet mig det bedste, man kan give et Menneske: Kærlighed!

Ja, jeg burde være anderledes. Paa denne skønne Morgen skulde jeg ikke ligge i en Høstak. Subsistensløs, et Vrag. Men hvor er jeg glad for, at det ikke er koldt endnu. Jeg har kun min gamle Jakke, en forvasket Skjorte. der næsten ikke kan hænge sammen, et Par snavsede Peklæder og saa mine Hullede Sko...

Jeg sidder og siger til mig selv: Skal dette da være Slutningen paa alt det skønne, jeg engang har drømt om. Er Livet virkelig saa naadesløst og grusomt. Og hvad kommer efter dette. Det k a n i hvert Fald ikke være mere haabløst, end det, jeg føler nu...

Hvorfor mon jeg sidder og græder. Er det Anger? Har jeg syndet mod alt det, der er helligt i Livet? Jeg sidder og sparker i Høet. blot fordi jeg maa høre en Lyd. Stilheden er mig en Pine. Havde jeg ~~hørt~~ kun en Cigaret...Aa, er det dog nødvendigt, at man om Morgenen altid skal mindes...sidde og mindes de lykkelige Dage, da man følte en ubændig usandsynlig stor Lykke. Den Lykke, der var som en Wiernerwals...den syngende, klingende, hjertebetvingende...

Livet har givet mig de bedste Chancer. Det har ikke været smaaligt mod mig. Men jeg har misbrugt det. Jeg har spændt Buen for højt, og nu er den bristet...

Jytte - jeg har altid villet det Gode. Jeg har altid følt mig saa fri og glad, naar det gode var i mit Sind. Men det var saa sjældent. Jeg har altid villet, at Menneskene skulde være glade og tilfredse. Jeg har følt Angst. naar jeg har mærket det modsatte. Og jeg har grundet og grundet over, om jeg maaske skulde være Skyld deri.

Er det et Forsvar, jeg er ved at stille op for mig selv. Fordi jeg er klar over, at jeg har svigtet?

Jeg ved, Jytte, at vi to kunde have haft det lykkeligt sammen. Men er det ikke lidt mærkeligt for mig at begynde at tale om Lykke, naar jeg har Hul i Skoene og ikke har Tag over Hovedet?

Men vi Mennesker fabler om Lykken til det sidste. Vi regner med en sidste Udvej. Og jeg ved, at Tanken om Lykken endnu ligger og udder et Sted i mit Sind...

Jytte. Jytte - allersvarest maa det egentlig være foræ dig. Du troede jo saa bombesikkert. Og nu falder det hele i Grus for dig. Mon du nogensinde vil kunne bygge det op igen. Ikke som før, i hvert Fald. Der er Ting, som aldrig kan genrejses. En svigtet Tillid er en af de Ting...

-Naa, Holsing, du sidder og ser paa den Sol, der egentlig ikke mere skinnaer for os!

Ryman er vaagnet. Han ser paa mig med underlig blaa-hvide Spritøjne. Hans Næse luer i Morgensolen. Ogsaa han er paa Vej nedad. Jeg vilde have forsvaret det for et Aar siden.

-Vil du ha' en "Spids", siger han og stikker Spritflasken hen til mig. Du kan tro, det Runer med saadan en lille Kradser paa Morgenkvisten. Den skaber Cirkulation i Kadaveret. Livslysene tændes paany. Man fa'r virkelig Fornemmelsen af, at man er noget i Retning af et Menneske...

Jeg ryster paa Hovedet og smiler.

Minder saadanne bramfrit Ord om Æstetik? Har de noget med koglende lyse Nætter at gøre...

Jeg sidder og smiler bedsk.

Da er det - ganske ubeviåst og pludseligt, at der gennem mit Sind toner Stroferne fra Schuberts "Rosamunde"...Hvordan og hvorledes de dukker op, ved jeg ikke. Ingen Djævel vil kunne forstaa mig i dette Øjeblik. Dette Tonevæld fylder ganske mit Sind...Og her sidder jeg i en Høstak og faar tilbudt en Slurk Sprit.

Jytte, hvor Livet dog kan være paradoksalt.

Det var os, Jytte, der skulde bygge et Hjem helt forskellig fra andres. Det var os, der vilde vise den undrende Menneskehed, at Kærligheden er det, man skal bygge paa. Det var dengang, vi troede, at kunne høre Kilderne i de hellige Lunde kluke. Men hvad blev der af vore Drømme, Jytte? Intet. Vi beruste os i Planerne, i det rent ydre. Maaske netop derfor - fordi vi ikke begyndte indefra - blev det hele til en skøn og daarende Utopi. I en Fantasiens Verden troede vi, eller i hvert Fald jeg, at kunne bygge Livet op. Vi glemte Hverdagens Realitet. Maaske jeg derfor fik Angsten i Sindet, da Virkelighedens Krav meldte sig. Nu gnaver Rædslen for det somme, som en Orm i min Sjæl. Det er nødvendigt at have noget at tro paa, enten saa det man tror paa er et Fantasifoster eller - Gud...

Jeg tror paa Gud, siger jeg til mig selv. Men hvorledes kan jeg det, naar jeg hver Dag gør Ting, som fortæller mig det modsatte. Hvor vilde jeg gerne en Dag møde et virkeligt ærligt Menneske, der sagde til mig: Jeg tror paa Gud, og mine Handlinger er derefter. Min egen Tro er en Søn- og Helligdagstro. Jeg har ikke det fornødne Mod til at føre den ud i Hverdagen. Sikkert fordi jeg er Egoist. Hvis man fuldt skal tro paa Gud, skal man slette Ego'et fuldkommen ud. Og det har jeg som Menneske saa forfærdeligt svært ved. Det er som med Nationalfølelsen. Man tager den frem, ved Møder under lysegrønne Bøgetræer, paa Grundlovsdag og ved de folkelige Møder i Forsamlingshuset. Man føler en underlig sugende Fornemmelse, naar "Kong Kristian" synges og Dannebrog gaar til Tops. Men al den Slags har jo intet med Nationalfølelse at gøre...

Kunde jeg en Dag komme til den rette Erkendelse, tro fuldt og fast uden Vaklen, da ved jeg, at Angsten vilde forsvinde. Men indtil den Dag vil den forblive i mit Sind som en Slags "Pæl i Kødet"...Jeg er splittet og rodløs, Jytte, og jeg kender ikke til Tryghed.

-Altsaa, vil du ha' en "Spids" - eller vil du ikke?

Ryman stikker paany Flasken hen mod mig. Jeg ser lidt paa ham og siger saa:

-Lad mig prøve, om det skulde være det eneste nødvendige...

-Der er intet her i Livet, der er nødvendigt. Ikke engang at leve, siger han og rækker mig Flasken.

Jeg tager en Slurk og føler en usandsynlig varm Rislen gennem mig. Det smager af et eller andet, som mest minder om Petroleum. Jeg faar Opkastningsfornemmelser. Min Mave protesterer mod en saadan Behandling.

-Det gi'r Ild i Kadaveret, siger Ryman. Det skal du nok vanne dig til. Det er kun i Begyndelsen, det vender sig for een. Det kender jeg selv. Nu rører det mig ikke. Men jeg vil heller ikke sige, det smager mig. Jeg ta'r det kun, fordi jeg skal Vejen... Vi er i samme Baad, du. Vi skal samme Vej - Undergangens! Men vi maa gaa. Her kan vi ikke slanke os hele Dagen. Fre mtiden kalder paa Danmarks vaagne Udom!

Klokken maa ~~kaa~~ være omkring syv, otte.

-Vi gaar, siger jeg.

Ryman putter Spritflasken i Lommen og slentrer med ved min Side.

Det er i Dag en af disse saa skønne Dage, hvor man glemmer, hvad Dagen ellers kan bringe af Bryderier. Her gaar Ryman og jeg ved Siden af hinanden. Han er god nok, Ryman. Vi er begge Vrag. Jeg er ingenlunde bedre end han. Hvilken Betydning har det maaske, at jeg har læst Søren Kierkegaards "Enten - Eller", "Gjentagelsen" og alt det...Hvad betyder det, at jeg kender Marion Anderson og har trykket hende i Haanden og senere hørt hende synge "Don Carlos" og "Plaisir d'Amour"...intet. I Hverdagslivet spørges ikke efter, om Æstetiker. Et Liv kan ikke leves paa Drømme og i Drømmenes Verden. Livet kræver Handling og Medborgerskab...

-Kan du mon huske, Jytte, at jeg en Dag fandt en hvid, ganske usandsynlig stor og skøn Krysantemum paa mit Skrivebord. Du havde sat den ind, fordi du vidste, at jeg vilde glædes over den.

Jeg husker du kom ind og satte dig paa Armlænet af min Stol og sagde:
-Er den ikke henrivende?

-Den er meget smuk, svarede jeg. Men hvorfor har du nu brugt Penge til den Slags?

-Fordi vi Mennesker engang imellem v i r k e l i g skal have Lov at se den Skønhed, som vi ellers kun drømmer om.

Fik jeg mon nogensinde sagt dig Tak for din hvide Krysantemum, Jytte?

For første Gang i lange Tider tør jeg i Dag tænke paa dig. Fuldt ud. Tænke paa dig, som jeg saa gerne altid vilde.

Og jeg gaar og mindes de Dage, lykkelige Dage, hvor vi var sammen. Jeg tror ogsaa, at du vil kunne huske de Nætter, hvor det var, som om alting blev borte i eet stort fløjelsblødt Intet. Hvor vi glemte Tid og Rum og følte lidt af Evighedens salige Gys... Og kan du huske, vi talte om Barnet, vi to skulde have sammen. Vor Erotik blev til noget uvirkeligt Kødets Begær fik jeg maaske tilfredsstillet hos andre Kvinder. Men hos dig fandt den Erotik, som for mig ikke havde nogen Forbindelse med den sexuelle Akt. Jeg har aldrig kunnet tale om Erotik med nogen. I hvert Fald ikke som noget, der var hverdagsagtigt, noget i Retning med det, at spise. Jeg ved, at jeg ikke er moderne paa dette Omraade. Jeg er saa kedelig blufærdig. For min Skyld maa Folk gerne lufte deres Somnavarelse-Oplevelser for aabent Tæppe. Jeg bryder mig blot ikke om at overvære Luftningen...

Jeg har oplevet Lykken. Jeg har vidst, hvad Lykke var. Men, du, jeg ved nu, at der er ikke noget saa flygtigt som Lykken...

Du er mig i dette Øjeblik nær, Jytte. Du var en skøn Gave, der engang blev mig givet. Mindes du Jakobs Brev, hvori der staar, at "al god Gave og al fuldkommen Gave kommer ovenfra og kommer ned fra Lysenes Far, hos hvem der ikke er Forandring eller Skygge af Omskiftelse...."

Ak, du - alle de skønne Ord. Ord og atter Ord....
Og dog ligger der den allerstørste Alvor bag.

-Hvordan Fanden er det du gaar? Du er jo lige ved at falde i Grøften. Du kan da ikke være perialiseret af den Smule Sprit?

Ryman ser undrende paa mig.

-Jeg gik vist blot i mine egne Tanker, siger jeg. Jeg maa jo ikke have faaet udsovet.

-Tanker er af det onde, ^{Holsing} ~~Bynder~~. Man skal passe paa ikke at komme til at tænke for meget. Saa faar man Angst..

-Angst?

-Ja - Angst! Livsangst. Jo, du, det kender jeg en lille Smule til. Tror du maaske normale Mennesker drikker Sprit, hvis der ikke er en Grund dertil. Jeg kunde selvfølgelig godt samle paa Primærker eller noget andet. Mennesket skal blot have noget for at blive fri for Tanker. Hvis Folk tænkte mere, end de gør, saa var der ikke noget der hed Krig. Det kan godt være, det er noget Sludder, jeg siger. Men det er nu min Mening...

-Hvad er du da angst for?

-Intet og alt. Jeg ved det ikke selv. Og jeg tør ikke foretage den sjælelige Undersøgelse, der maaske kunde sige mig hvorfor. Kan du sige mig, hvorfor Folk gaar til Tyrefægtning og Hanekamp?

-Jeg personligt vilde ikke bryde mig om at overvære nogen af Delene. Men derfor kan der jo godt være de Mennesker, der kan finde Fornøjelse og Tilfredsstillelse derved.

-Netop! Du søger andre Veje for at kunne glemme. Og dog burde du kunne indse, at Glemslens Kunst faar du aldrig lært. Man kan ikke løbe fra sin Skygge. Men du kan en Tid glemme den, hvis du for Eksempel drikker Sprit. Du behøver ikke at fortælle mig, at det i borgerlig Opfattelse er meget nedværdigende og forkasteligt. Det ved jeg. Men den borgerlige Opfattelse er noget, der er skabt af Mennesker...

-Findes der maaske en anden?

Ryman saa sløret paa Holsing. Saa ^{siger} ~~svarede~~ han:

-Jeg tror, der findes en anden. Der maa findes en Opfattelse, som er udenfor Tid og Rum og Menneskers Horisont...

-Maaske, Rymen, du har Ret.

-Om jeg har Ret eller Uret spiller saa liden Rolle for Verdensbalancen. Jeg søger...søger Visdomen og Underet paa Bunden af Spritflasken.. Men jeg tror ikke, jeg finder nogen af Delene der. Det er det tragiske. Lad os ikke tale mere derom. Ta' en Spids til...Det mest paakrævede i Øjeblikket er Penge til en ny Flaske Sprit. Saa er det iøvrigt saa underordnet, om man har noget Kendskab til Grundtvigs Sangværk eller Begrebet "Aandsliv". Der er nok, der gør sig til af at kende til den Slags Ting. Det er hyggeligt at pusle med, naar man sidder trygt og lunt inden Døre.

Men nu tror jeg, det er bedre, at vi beskæftiger os med et mere alvorligt Problem: Penge til en Flaske Sprit...

-Er det ogsaa nødvendigt, siger jeg.

-Det er fortvivlende nødvendigt - desværre. Jeg skal fortælle dig, hvorledes Pengene organiseres. Altsaa, du gaar ind ad Havelaagen derhenne Du ringer paa Hoveddøren, og naar der kommer nogen og lukker op, siger du saadan og saadan - fattig Mand - en Del Børn - skulde gerne hjem til Familien og alt det der. Det gaar meget lettere end du tror. Du faar Penge og maaske en Madpakke. Nu ta'r du det røde Hus, saa gaar jeg ind i det næste. Bare staa paa! Det skal nok gi' Resultat...

Og jeg gaar ind.

Indgangen er som den var i det, jeg kunde kalde "derhjemme".

Jeg ringer paa og staar og venter. Jeg er egentlig slet ikke bange eller nervøs. Jeg staar blot og tænker ved mig selv: Hvad vilde du have sagt, hvis en Vagabond var kommet og havde ringet paa din Dør...

Nu aabnes Døren og en lille "Dame" kommer til Syne.

-Ja, undskyld, siger jeg, men De har vel ikke en Skilling tilovers til en fattig Mand.

Hun staar lidt og ser paa mig.

En lille Skilling bad jeg om. Jeg staar og mindes sidste Aar, ~~xxx~~ da jeg engang betalte lo Kroner for en enkelt Cigar. Dengang spillede det ingen Rolle. Men nu! Ak, hvor forandret!

-Et Øjeblik, siger hun saa.

Døren lukkes halvt til. Jeg kan høre, at hun taler med nogen.

Hun havde dejlige Ben, den lille Dame. Som dine, Jytte. Og jeg staar her paa denne Trappe en tidlig Formiddag og faar underlige Fornemmelser. Jeg staar paa denne fremmede Trappe og drømmer om...Men det bør sig slet ikke, at jeg drømmer. Jeg er paa Vej mod Undergangen. Did hen, hvor Drømme for evigt er bandlyste. Jeg er paa Vej mod en Tilværelse, hvor man aldrig vil falde paa at tale om Menneskeværdighed. Det er den Slags Ting, man kan kokketerere med, naar man er pæn i Tøjet og har Konto i Banken... Det er paa Tide, at jeg indstiller mig paa andre Forhold.

Jeg har i de sidste Aar set, hvor afhængige Mennesker er af Penge, og Penges Magt. Der er kun een Gud, og det er Mamon.

Hvor vilde jeg gerne kende et Menneske, der var fuldkommen uafhængig af Guldet...

Hvor ofte har jeg ikke hørt Udtrykket, at dette eller hint "ligger under min Værdighed". Hvor er det egentligt noget Vrøvl.

Husker du, Jytte, at jeg engang sagde til dig, at Menneskets virkelige og eneste Maal er det: at blive ydmyg. Kan man blive det fuldt ud, da er det saa forførdeligt ligegyldigt, om man har forspildt en lykkelig borgerlig Tilværelse.

Men vi Mennesker er mere opfyldt af Bekymringer end af Ydmyghed. Jeg har kendt saa mange, for hvem hver Dag er en stor Lidelse - en egoistisk sygelig Lidelse.

Jeg har aldrig drømt om, at jeg skulde komme til at staa foran en fremmed Dør og bede et Menneske om Almisser. Kan det kaldes Fornedrelse? Hvis man havde spurgt mig derom for Aar tilbage, vilde jeg uden Tvivl have svaret: Ja! Og jeg vilde have tilføjet, at det var noget, der aldrig skulde forekomme i min Tilværelse. Den Slags vilde jeg i Forvejen gardere mig imod.

Og nu konstaterer jeg, at jeg tager det ganske ligegyldigt. Som noget, der er nødvendigt, og som nu maa høre med til min dødelige Tilværelse. Hvor er Menneskets Tilpasningsevne uhyre store. Og hvor hurtigt kan man ikke indordne sig under Forholdene.

Jeg forstaar nu ogsaa de Mennesker, der siger, at det ikke kan nytte at prædike Religion for tomme Maver. Jeg forstaar nu ogsaa, at Præstegerningen for en Del Præster er blevet et Levebrød mere end et - Kald! For det maa være usandsynlig vanskeligt at være en ærlig Præst. Der spiller saa mange Forhold ind: Kødets Lyster, Antipatier o.s.v. Jeg husker engang i et eller andet Selskab, at jeg saa en Præst sidde og klappe en Dame op og ned ad Benene. Jeg var sikkert den eneste, der saa det, og ingen vilde tro det, hvis jeg havde fortalt det. Jeg tabte min Agtelse for den Præst. Han maatte helere have begaaet et Tyveri. Men, som en Præst sagde til mig engang vi diskuterede Præstekaldet, "hvorforskal vi Præster være mere overmenneskelige end andre. Vi er kun Mennesker og har Menneskets Lyder og Fejl". Jeg kunde ikke give ham helt Ret.

Men hvor vilde jeg inderligt haabe, at hver eneste Præst med Sandhed kunde sige, at han fuldt og ærligt tror paa det, han hver Søndag forkynder i sin Kirke. Og for den, der ikke kan det, var det bedre, at han gik paa Tørvearbejde eller noget andet samfundsnyttigt..

Gik Jesus maaske med Fløjelsvest og forgyldt Kors paa Ryggen?

Næppe! Jeg har det Indtryk, at ^{han} vilde have smilet, et eget tilgivende Smil, hvis en af hans Dicipole havde stillet et Forslag i den Retning.

Personligt har jeg intet udestaaende med Præsterne. Jeg har oven i Købet en Fætter, ~~der~~ er Præst. Han fik den mindste Karakter til teologisk Embedseksamen. Men derfor tror jeg ingenlunde, at han skulde være en tredie Klasses Præst af den Grund.

Derimod husker jeg en Præst, der i Tiden efter den femte Maj, i skar Ord fordømte enhver, der havde haft med Tyskerne at gøre. Han var efter min Mening en tredie Klasses Præst, ja, man kunde vel egentlig slet ikke sætte ham i nogen Klasse. Han havde sat sig uden for det, at ville forkynde Jesu Lære. Jeg forlanger noget af en Præst. Jeg forlanger meget. Han skal være ~~uansvarlig~~ uangribeligt. Han skal tro og tro og atter tro. Og denne Tro skal han kunne forkynde, saa andre grives der af og siger til sig selv: Den Mand tror. Der er Erlighed i hans Forkyndelse. Han har fuldt og helt givet sig ind under Jesus Føreskab...

Den Præst har jeg ikke truffet endnu.

For Kristendommens Krav til os er saa store, at vi allerede snubler i Starten.....

Den lille Dame kommer tilbage og giver mig 25 Øre.

Hun har kornblondt Haar som dit, Jytte.

Jeg siger "mange Tak" og bøkker. Hun smiler til mig, og lukker saa Døren.

Jeg staar med 25-Øren i Haanden. Jeg har lyst til at ringe paa igen. Jeg vilde saa gerne endnu en Gang se Haaret og Benene...

For Fanden, hvorfor staar jeg ogsaa her. Det nytter jo intet, at jeg staar paa denne Trappe og bliver sexuel. Det er den Slags Ting, jeg nu maa se bort fra.

Livet er alvorligt. Og jeg maa samle ind til en Flække Spirit til Ryman.

Aah, Jytte, jeg vilde saa gerne udraabe min Ve for Menneskene. Jeg vilde fortælle dem, hvor vanskeligt Livet er, hvis man tanker for meget over det. Men jeg vilde ogsaa fortælle dem, hvor let og overfladisk, det kan være, naar blot man sidder paa Flasket og lader syv og ni være lige. "Livet er en saare risikabel Affære!"

Jeg gad vide, om Bukdahl - dengang han fandt paa dette Slogan - egentlig var klar over, hvilken blodig Sandhed, han der forkyndte.

Livet har saa forfærdeligt lidt med "Plaisir d'Amour" og allæ disse andre, tilsyneladende daerende og indsmigrende, Chansons at gøre. Lykken oplever vi kun et ganske lille Øjeblik. Den fulkomne Lykke. Maaske opnaar vi aldrig at opleve Undret. Maaske kommer det til os en Dag som et Solstrejf i en Grantykning...

Jeg har fejlet. Jeg har handlet ilde mod Livet. Livet straffer selv. Ikke Menneskene.

Paa denne Dag føler jeg en Længsel i mit Sind. Jeg længes mod Skønhed og Renhed. Kornet staar gyldent paa Markerne. Det dufter syrligt sødt af Hø. Saa skøn og daarende en Sommer...

Er det da ikke vanvittigt, at jeg stiler mod Undergangen? Er det virkeligt saaledes, at der for et Menneske kun findes de to Ting: Opstandelsen eller Undergangen? Er det Tilfældet, forstaar jeg ikke, hvorledes jeg har kunnet leve Livet saa skødesløst indtil nu...

Ryman kommer mig i Møde.

Naa, siger han, fik du Resultat?

Jeg viser ham 25 Øren.

-Jeg fik det somme. Nu gaar vi Byen igennem, saa maa vi vel kunne faa skraot saa meget sammen, at vi baade kan faa Sprit og Middagsmad.

Vi "kæmmede" Byen, og da vi igen møder hinanden, viser Resultatet, at vi er Ejere af otte Kroner og halvtreds. Paa Byens Kro fik vi Middagsmad. Det sætter Humøret og Velbefindendet op. ~~Et Stykke~~ Saa trasker vi videre nordpaa. Paa et Engdrag slaar vi os ned i en Høstak. Ryman drikker Sprit. Jeg ligger paa Ryggen og kigger op mod den skyfri Himmel.

-Tror du paa Gud, siger Ryman pludselig.

-Ja, svarer jeg og rejser mig op i Siddestilling. Hvorfor spørger du egentlig om det?

-Har du altid gjort det, siger Ryman uden at besvare mit Spørgsmaal.

-Jeg har vel altid troet paa et eller andet. Det har vel de fleste. Men jeg forstaar blot ikke, hvorledes du pludselig kommer paa de Tanker. Der maa da være en Grund.

-Aah, jeg har ~~de~~ den sidste Tid spekuleret over, hvorfor Menneskene altid klynger sig til Troen paa noget, naar det gaar dem ilde. Jeg har egentlig aldrig tænkt særligt paa Tro før nu i disse Dage. Jeg har ikke haft Tid dertil. Og jeg ~~det~~ er lumpemt og fejgt at ty til Gud, naar det gaar een daarligt. Der var engang, at jeg læste det nye Testamente meget grundigt, og jeg gik ogsaa i Kirke. Hvad tror du egentlig Jesus vilde sige, hvis han hørte en Præst af i Dag?

-Han vilde sikkert til mangen en Præst i hvert Fald, have sagt saadan noget som: Der er skønne Ord i din Prædiken, min Ven. Du taler pænt. Dine Ord følger sig smukt efter hverandre. Men ved du ogsaa, at det kun er Ord. Inderligheden, den brændende Tro, der faar Folk til at lytte, mangler. Du tager for meget Hensyn til, om Folk synes om din Tale og dig selv. Det lyder altsammen ganske tilforladeligt og trøstende. Ja, engang smellem kan du endog chockere dine Tilhørere, naar du kommer med en eller anden dristig Bemærkning. Men har den noget med hellig Inspiration at gøre? For at have den, behøver man ikke at være iklædt Præsteskrud. Vogt Eder for de falske Profeter, siger Skriften...

N. S. L. S. -Du har vist Ret, ~~Holsing~~ Men jeg tror nu ikke, der er nogen af os, der kan opkaste os til Dommere over Præstestanden. Vi er Værnemagere. Vi er sat udenfor det almindelige nationale Samfund.

-Men selv en Værnemager er vel ikke fradømt Retten til at tro? Det Had, som vi i Dag kan finde i hele Menneskeheden, fordømmer Skriften. Elsk Eders Fjender, gør dem godt, som hader Eder! Det er Jesu Ord...

-Sig mig engang, Holsing. Tror du nu ikke, det er forkert, at vi tager Skriftens Ord til Indtagt, blot fordi vi efter Samfundets Mening har handlet mod dette. Tror du ærlig talt, at vi ikke vilde have handlet nøjagtig ligesaadan, hvis vi havde været "de andre"?

-Det er meget muligt. Men jeg synes nu, at jeg ser ret objektivt paa de Ting. Og dog - Aanden er redbon, men Kødet skrøbeligt.

Ryman fumler med Spritflasken.

-Skaal, siger han saa. Det er underligt, at man ikke kan lade være med dette Spritdrikkeri. Der er ikke et saakaldt "pænt" Menneske, der vil regne mig for noget. Jeg er et Subjekt, som man ikke kan have i sin Stue. Men skidt med det. Ved du, hvornaar en Ko er en Ko?

Jeg ser lidt paa Ryman. Men det skulde være Spritten, der er begyndt at virke?

-Nej, svarer jeg saa.

-Det er den, naar den er alene. Ellers vilde det jo være Køer! Du duer ikke til at gætte Gaader. Det er nødvendigt med den Slags smaa Indskud, ellers blir man tungsindig. Jeg havde en Moster, der var tungsindig. Hun var et ejegodt Menneske. Jeg elskede som Barn at komme paa Besøg hos hende. Jeg husker, at hun havde saadan en Kukkasse til at kigge i. Der blev sat Billeder op indeni den, og saa kunde man se Enkelthederne ganske livagtige. Jeg saa engang det skøve Taarn i Pisa. Det glemmer jeg aldrig. Jeg havde hele Tiden paa Fornemmelsen, at det vilde falde. Men det faldt ikke, og jeg gik og undrede mig i mange Dage. Denne Moster havde ogsaa Jordens bedste Kvademarmelade. Hun var helt igennem en fortræffelig Moster. Kedeligt blot, at hun døde af Tungvind. Jeg holdt meget af hende, men ikke engang en Krans kunde jeg samle mig sammen til at give til hendes Begravelse, Ikke engang en Krans. Det var forringe af mig...

-Det har vel været sidst paa Maaneden. Men der var da ogsaa andre Maader at ære hendes Minde paa.

-Sidst paa Maaneden, siger du. Jeg sad paa et Værtshus og var døddrukken den Dag, hun blev begravet. Hvert Aar siden har jeg sagt til mig selv, at jeg vilde lægge en Buket Blomster paa hendes Grav, den Dag det var hendes Fødselsdag. Har jeg maaske faaet gjort det? Nix! Ved du hvad jeg ofte drømmer om? Altsaa ikke mens jeg sover..

-Nej!

-Om den fuldendte Kvinde. Jeg har kun kendt een. Det var min Mor. Som Dreng bragte jeg hende altid Aarets første Martsvioler. Mor holdt meget af Blomster. Men hun elskede Violer. Jeg var forelsket i min Mor. Jeg var skinsyg, naar andre talte med hende. Hun skulde kun være til for mig og kun tale med mig. Det hændte, at jeg blev rasende paa Far, fordi han strøg Mor over Haaret. Allerhelst ønskede jeg, at vi kunde være alene hjemme, Mor og jeg. Jeg kunde da sidde i timevis paa min lille Skammel foran hendes Sybord og blot se paa hende, mens hun fortalte mig om sit eget Barndomshjem. Jeg lagde Mærke til, at Mor engang imellem pludselig tav og saa drømmende ud ad Vinduet. Det var altid, naar hun fortalte om Aaen, der løb forbi et stort Egetræ i Haven. En Dag spurgte jeg hende, hvorfor hun altid blev saa underlig, naar hun fortalte om Aaen og det store Egetræ. Hun saa lidt paa mig, saa sagde hun saa ømt og blidt: Fordi jeg en Sommeraften under dette Træ oplevede Lykken. Men det er noget, du er for lille til at kunne forstaa endnu, min Dreng. Det er et Minde, jeg har, som altid kan gøre mig glad... Og Mor strøg mig over Haaret, mens jeg ærgrede mig over, at jeg ikke var stor nok endnu. Mor døde, inden jeg fik hendes Hemmelighed om Lykken at vide. Men hvad vedkommer det i Grunden udenforstaaende...Har du nogensinde mødt den fuldendte Kvinde, Holsing?

-Jeg ved det ikke. Maaske! Men i hvert Fald har jeg ladet hende glide fra mig igen. I Tankeløshed...

-Den Slags kan man ikke gøre i Tankeløshed. Det er under alle Omstændigheder utilgiveligt. Jeg har kun mødt min Mor. Jeg vil aldrig møde nogen anden...

-Jeg har horet med mange Kvinder, men det var ikke fordi, jeg holdt af dem. Der skal være Indhold i en Kvinde. Ellers maa hun være rædsom at leve med. Det, vi Mennesker tænker mest paa, er Penge og Erotik. Mange af os er slavebundet deraf....

Ryman ser paa mig med underlige Øjne. Jeg føler, at jeg maa sige noget. Ikke fordi jeg ikke er enig med Ryman, tværtimod. Det er for Rymans Skyld, at jeg maa sige noget.

-Det hænder vel nu og da, at der er en Smule Kærlighed med i Spillet? Ryman vrænger og siger:

-Kærlighed - Bavl! Det er kun 18-20 Aars Mennesker, der gaar og fabler om Kærlighed og Maanestraaler. Jeg har gennemgaaet den samme Krise. Dog har jeg ikke sunget Serenader udenfor den Tilbedtes Vindue. Men jeg har gjort mange andre mærkelige Ting, som jeg siden har undret mig over. Jeg hører sikkert til de Individier, man kalder "afsporede". Jeg tror ikke mere paa Kærlighed, men jeg tror paa Kønndriften, fordi jeg møder den overalt. Er det ikke Schopenhauer, der har sagt, at enhver Handling

kan føres tilbage til Kønndriften. Det er selvfølgelig kedeligt, at vi maa trække den himmelstørmende Kærlighed ned i et saadant Plan. Men - alt paa sin rette Plads!

-Jeg tror, du er blevet bitter, Ryman. Bitter paa et eller andet. En saakaldt ulykkelig Kærlighed. For Kærligheden findes endnu ~~ik~~ mellem to Mennesker. At den saa, hvad der vel er ret naturligt, kædes sammen med Kønndriften, er vel ikke ensbetydende med, at hele Forholdet udelukkende bygger paa Kønndriften...

-Du, Holsing, vil til din Dødsdag vedblive at være Romantiker og Drømmer. Du tror uden Tvivl paa den ene store Kærlighed. For dig vil der kun eksistere en Kvinde i dit Liv. Hvad du ellers kan have med Kvinder at gøre, bundet i din Brunsts Krav og Tilfredsstillelse. Jeg vil vædde paa, at hvis du hører med en Kvinde, vil du indbilde dig, at hun virkelig er den, du eengang har elsket og altid vil elske. I din Tilværelse vil du bestandig fable om hende, som du lod gaa fra dig, ~~saxsax~~ efter hvad du selv siger... Menneske, Menneske. Du er et Fund! Selv om der selvfølgelig vil være en Hob, der ligner dig paa dette Omraade. Men den store Hob vil du ikke finde indenfor din Menighed. Den vil staa udenfor og le ad jer. ~~Førløbet af min Opløsning~~ For Hoben ler altid, naar den ikke forstaar. Men trøst dig med, Holsing, at Hoben mange Gange ikke har Ret. Du vil rende dig mangen en Staver i Livet... Men nu vil jeg ikke tænke mere. Det er meget nemmere at lade være. Paludan har Ret, naar han siger, at Nemheden altid vilde have et meget stort Publikum. Vil du ikke ha' en "Spids" med?

Ryman rækker Flakken frem. Jeg ryster paa Hovedet.

-Der kommer en Dag, Holsing, da du tager imod den. Du skal blot være mør. Du skal mærke Undergangens Angst endnu mere. Du skal tabe al Agtelse for dig selv. Alle dine tilærte "Fornemmelser" maa du glemme. Du skal føle i dit Sind, at Raahæden og Afstumpetheden kommer snigende. Og du skal vaagne om Morgenen med en Angst, som faar dig til at skribe. Kan du kende mig, Holsing. Kan du kende Ryman, som for et Aar siden var velsoigneret og fyldt af Energi. Som blev rost for sin Dygtighed. Aah, du, det var paa Flyvepladsen. Saa betyder det mindre. Nu er han blevet et asocialt Individ...Dranker...en Mand, som man ingen Brug har for paa et anstændigt Kontor...Skaal! Er det maaske ikke rigtig, hvad jeg siger.

-Du skulde ikke drikke Sprit, Ryman. Det ødelægger dig.

-Det er ogsaa Formaalet med det. Tror du maaske, at jeg drikke det Stads for min Fornøjelses Skyld?

-Men det er jo vanvittigt.

-Er Tiden ikke det?

-Derfor behøver du da ikke at være det.

-Nej! Men jeg vil...vil være vanvittig. Tom Kristensen skriver i et Digt i "Hærværk", tror jeg nok, saadan noget som: Jeg har længtes mod brændende Byer og Menneskeracer paa Flugt....Jeg føler noget i samme Retning. Jeg vil bort fra mit "Selv", bort fra mine Tanker...bort fra de veltilfredse Borgere og Samfundet. Jeg vil føle Kaos og Opløsning. Ellers sprænges mit Sind...forstaar du...

Jeg er rystet over Ryman. Han maa være paa Randen af Afgrunden. Men det vil være haabløs Gerning for mig at forhindre dette.

-Forstaar du mig ikke, siger han igen, da jeg ikke svarer. Forstaar du ikke, at jeg er et levende Lig i Opløsning...et Kadaver, der stinker af Alverdens Daarligdom. Havde jeg Engergi og Evner dertil vilde jeg nedskrive Forløbet af min Opløsning. Det vilde sikkert interessere de Mennesker, der har som Speciale at dissekere Sjælelivet. "Hvorledes en Værnemagers Sjæleliv er" eller noget i den Retning. Hvad mener du? Der vilde blive Stof nok til Dagspressen i en Uges Tid. Med mindre en Skuespillerindes Skilsmissemis netop var paa Tapetet i disse Dage. Det vilde selvfølgelig være ulige interessanter...Igen gaar Erotik foran alt andet!

Holsing, Holsing - der var engang, vi følte os som Verdens Navle! Der var i hvert Fald dem, der troede, at vi var noget i den Retning. Det er gaaet tilbage for os. Der var en Rektor, der holdt Tale til os. Det var vist ved Udgangen af Realklassen. "I er Danmarks Haab! I skal være med til at bære Danmark frem. I er unge. I har Modet og Kræfterne til at begynde der, hvor vi andre maatte holde op. Det er jer, vi skal stole paa!!"

Ja, vi er Danmarks Haab, men ikke i Øjeblikket. Der er heller ingen Chance for, at vi nogensinde bliver det. Og Rektor er død. Han elskede at fiske Skaller. Jeg forstaar ham. Jeg drikker Sprit i Stedet. Saadan har vi alle vore smaa Særheder. Men selvfølgelig er der Forskel paa Rektor og mig. Der vil ikke i Aviserne blive skrevet noget "In memoriam Ryman!" Skaal! Nu vil jeg hvile mig lidt...

Ryman lægger sig tilbage i Høet. Et Øjeblik efter snorker han.

Mine Tanker kredser stadig om min Elendighed. Men ind imellem kommer Mindærne om lykkelige Dage til mit Sind. De gode Dage vi har haft sammen, Jytte. Onde Dage har der ofte været. Jeg var ingenlunde som jeg burde være. Mange Gange har du sagt til mig: "Jeg forstaar dig ikke, Dreng. Jeg forstaar intet af det, du saa ofte gør mod mig. For mig er det, som vil du blot gøre mig ondt. Det er hændt, at jeg har følt, at der intet godt er i dig. Kun Ondskab. Du har saa mange Gange lovet mig, at du vilde være god mod mig... Og du prøver paa det en Tid. Du gør mig forhaabningsfuld. Du faar mig til at tro, at det alligevel kan gaa, som jeg gerne vil have at det skal gaa. Naar du saa mærker, at jeg er tryk, at jeg stoler paa dig, saa kommer det onde pludselig op i dig igen. Og Tvivlen har du atter faaet saaet i mit Sind. Dette ustandselige op og ned - jeg vil sige dig, det kan ødelægge et Menneske. Men maaske det ogsaa er din Hensigt..."

Jytte. Jytte. Hvor havde du Ret. Og du havde Ret da du sagde: "Er du, Dreng, en Satan eller en Helgen. Du, Dreng, som jeg dog har elsket. Jeg har kaldt dig "Kære", "Elskede", "Min eneste" - alle disse Navne, som mit Sind udtrykker, naar det elsker... Jeg forstaar dig ikke. Er du dog et ondt Fantom, som Skæbnen har sendt mig. Du gør mig vanvittig. Jeg kan ikke holde disse Svingninger ud. Tanker du dog aldrig paa, at du har et Ansvar. Jeg tror det ikke. Jeg har paa Fornemmelsen, at du inderst inde er ansvarsløs, selv om du maaske slet ikke er klar derover..."

Hvad ved jeg, Jytte. Jeg kender jo ikke mig selv. Jeg ved blot, at jeg vil det gode, men gør det onde...

Du kender alle mine Drømme, Dagdrømme. Min Længsel efter en dugvaad Eng. og Aen, der klukkende driver der igennem. Og Stedmoderblomsterne og smaa Kabbelejer staar og nikker fortroligt til een. Jeg har længtes ~~max~~ og drømt om et lille Hus paa Heden med Stokroser op ad Muren. Og om Morgenen vilde jeg tage mine Fiskegrejer og gaa ned til Bækken. Mit Sind vilde være trygt. Jeg vilde gaa og glæde mig til, at jeg kunde komme hjem til dig med Dagens Ørred, som skulde serveres til Middag med Persillesauce og nye Kartoffler...

Romantik, Jytte. Urealisable Drømme. Det er alle disse Drømme, som blandt andet har været medvirkende til min Undergang. Nu er jeg en understødt af Samfundet, fordi jeg har været unational og asocial. Og den trygge Fremtid, jeg kunde have skabt for dig, er ikke mere mulig. Jeg har i den Retning ødelagt alle gode Muligheder...

Solen er ved at gaa paa Hæld. Ryman snorker. Fra den nærmeste Gaard, kan jeg høre en Hund gø. Luften er endnu mild og blød. En Mand kører forbi. Han raaber til mig.

-Det er rart at hvile ud i en Høstak, naar man har gaaet langt.

-Det er det, svarer jeg, og forsørger at se ud som Turist.

Man hænger ved Anstændigheden. Jeg vil ikke være min Elendighed bekendt. En Smule Stolthed maa da være tilbage - eller - er det mon kun Forføngelighed?

Hvor bliver et Menneske hurtigt ligegyldigt med sig selv. - Det forfalder gradvis. Jeg husker, at der var andre Dage, hvor jeg vilde have følt et fysisk Ubegag, hvis jeg havde sorte Negle. Nu ser jeg paa dem med Ligegyldighed. Før i Tiden har jeg aldrig kunnet lide at bande. Jeg husker fra min tidligste Ungdom, at min Bror kom hjem paa Ferie. Han havde jo været "ude", mens jeg blot gik derhjemme. Og det var selvfølgelig ret naturligt, at han fortalte mig om sine Oplevelser.

Dette lille "sgu" chokerede mig. Jeg saa paa min Bror med undrende Blik. Jeg følte, at han pludselig var blevet mig fremmed. I vort Hjem var der aldrig blevet bandet. Ikke af religiøse Grunde. Men hverken Far eller Mor følte nogen Trang til at spække deres Tale med Eder. "Man skal ikke gøre sit Modersmaal urent", sagde Far. Men jeg har aldrig hørt ham tale nedsættende om nogen, der bandede.

-Hvæf sin Lyst, sagde Mor, men jeg drikker ikke Snaps!

Kunde jeg blot naa til dette Storsyn paa Livet. Dette med, at lade

enhver passe sit og aldrig blande sig deri.

Aldrig har jeg hørt Mor tale nedsættende om nogen. Og Far talte mest om Bøger. De var nu hans Verden. Hvad der foregik udenfor hans Stue, interesserede ham kun for saavidt, han var nødsaget til at interessere sig derfor. Lykkelige Tilværelse...

En Glæde i al min Bedrøvelighed er det, at Far og Mor blev forskaant for at opleve mit Forlis.

Men der er mange, der i disse Aar vil forlise. Krigen har gjort Men-neskesindene rodløse. Det er maaske et forkert Udtryk. ~~Maaske~~ Det var sikkert bedre at sige, at Menneskene har vænnet sig til at leve under en vis Spænding....Der maa ideligt ske noget. Livet maa være i Drift. Stil-stand giver Angst. Derfor maa alt forsøges, for at Karusellen kan holdes i Gang.

Nu er den standset. Krigen er standset. Og nu søger Menneskene at hade og straffe i Stedet for at tilgive og elske. Jeg henviser ikke til Skriftens Ord, fordi det er gaaet ud over mig. Men jeg henviser til Bib- len, fordi det er uforenelig med Bibeltro, at der bliver handlet som der bliver i Dag. Men maaske tror ingen Mennesker - i hvert Fald ikke af dem, der har offentlig Gerning og Ansvar...Hvor er Livet en stor Modsigelse. Og hvor kan det gøre ondt at leve.

-Solen gaar ned, Holsing. Du sidder og drømmer og fordømmer den Til- stand du i Øjeblikket befinder dig i. Du befinder dig ligesom en af disse Fest- og Søndagstalere om Mandagen. Saadan en Festtaler tør slet ikke tænke paa, hvad han har sagt om Søndagen. I hvert Fald lever han ikke eft- det om Mandagen...Skal vi sove i denne Høstak i Nat? Var det mon ikke bedre, at vi søgte ind i en eller anden Gaard og forsøgte at give dem Indtrykket af, at vi er Vandrefugle...ich bin nur ein armer Wandergesell - gute Nacht, liebes Madel, gute Nacht...Men du maa endelig ikke vise din Medmenneskelighed i Henseende til Tyskerne. Før var Jøderne sat udenfor Samfundet i Tyskland. Nu er det Tyskerne, der er sat udenfor Verdenssam- fundet. Det er saagu ikke til at hitte Rede i mere...Er det nu ikke mær- keligt, at man endnu kan tænke nogenlunde efter de Kvanta Sprit. jeg efterhaanden har konsumeret...Jeg maa ha' et Jernhelbred. Men se mine Hænder. Jeg kan ikke holde paa en Kniv - langt mindre paa en Fyldepen. Det er det, man kalder Druk. Mennesker dør af Druk. Men det vil jeg alligevel hellere end at dø af Syfilis. Har du nogensinde haft en Køns- sygdom?

Jeg ryster paa Hovedet.

-Jeg har haft Gonorrhoe. Jeg skammede mig som en Hund i en halv Time. Saa skrupgrinede jeg.

-Hvorfor dog?

-Fordi Pigen, jeg havde været sammen med, selvfølgelig ogsaa maatte have haft Sygdommen. Hun var Lærerdatter og Snob. Egentlig stulde jeg vel nok have meldt hende til Lægen. Men jeg er sjusket paa mange Omraader. Jeg fik nogle Piller og saadan noget Stads, og saa var jeg ~~fri~~ for mere Besvær paa det Omraade. Men jeg kan ikke lide det.

Nu er det fjorten Dage siden, jeg forlod Søby. Og jeg har i den Tid hutlet mig frem. Ryman har jeg ikke set noget til siden i forgaars. Han vilde ikke med længere, men blev i Byen. Jeg gad vide, hvad der skal blive af ham. Han var et ejegodt Menneske, men værst ved sig selv...

Det var i Gaar Aftes, jeg gik ind paa en Gaard. Her er jeg foreløbig blevet. Jeg har lovet at hjælpe til i Høsten. Til Gengæld faar jeg Kost og Logi og 150 Kroner om Maaneden. Der spørges ikke efter, om jeg har arbejdet for Tyskerne. Man spørger i det hele taget ikke om noget. Det er jeg taknemlig for...

I Dag har jeg gjort rent i Stalden og flyttet Køerne. Det falder mig lidt uvant, men man kan vænne sig til meget. Det forekommer mig i hvert Fald, at det er bedre end at gaa paa Landevejen...

Jeg har Værelse ud til Haven. Et rart Værelse, hvor Aftensolen nu fylder Rummet med lange Straaler. Jensen, det er Gaardejeren, har givet mig Lov til at læse de Bøger jeg vil fra hans Bogskab. Da vi havde spist, var jeg inde at se, hvad der var. Der var lidt af hvert. Lidt Morten Korch og Ingemann. Kierkegaard samlede Værker og nogle Bind af Huxley. Desuden Cervantes Don Quijote. Jeg tog den gamle Spaniers evigunge Bog med. Jeg kan vist have godt af at læse om Fantastens Møde med Virkeligheden...

Men mine Tanker vil ikke blive ved Bogen.

Jeg vender stadig tilbage til dig, Jytte.

Saa inderligt og uforstaaeligt er mig Tilværelse knyttet til dig. Trods min Svigten overfor dig, føler jeg mig stadig i en aendelig Tilknytning til dig. For jeg har svigtet. Svigtet saa meget, at der slet ikke kan være nogen Tilgivelse derfor. Og dog føler jeg, at du vil kunne tilgive mig den Dag, jeg kommer til dig og siger: Jytte, jeg har fejlet

skændigt mod dig. Men jeg kan ikke andet end komme til dig igen og bede om Tilgivelse...

Og som saa ofte før, maa jeg ty til Drømmen. Og jeg sidder her og bygger den nye Fremtid op i Drømmenes Verden. Jeg tyr igen til den Drømmenes Verden, der er den egentlige Aarsag til mit rent menneskelige Forlis...

Af Fortiden skulde jeg have lært, at den, der bygger sin Tilværelse op paa Drømme, bygger paa Sand. Men jeg har intet lært. Jeg begynder nøjagtig der, hvor jeg slap.

~~Saa kom der en Dag, da jeg var i den gamle Spaniers evigunge Bog med.~~

Det banker paa min Dør, og Jensen kommer ind.

-Naa, sidder De og skriver. Jeg forstyrrer Dem vel ikke.

-Ikke Spor, siger jeg. Sid ned.

-Ja Tak. De er vel ogsaa lidt træt. Jeg kan jo se paa Dem, at De ikke er vant til legemligt Arbejde, og saa kniber det jo gerne for en de første Dage. De læser Cervantes. Det er ellers noget tørt noget. Jeg købte den, da jeg var paa Højskole, men jeg maa tilstaa, at jeg ikke har faaet noget særligt ud af den. Den er mig for fantastisk.. Men det skulde jo være en klassisk Bog. De har vel læst meget, kan jeg tænke.

-Det er ikke saa meget, ~~siger~~ men lidt har jeg læst mellem Aar og Dag. Naa, De har været paa Højskole.

-Ja. Og dermed mener De selvfølgelig, at jeg saa maa høre med til de saakaldte "oplyste Bønder".

-Det er nu saa meget sagt. Jeg tror i hvert Fald ikke, at De føler Dem som saadan.

-Nej, det gør jeg bestemt ikke. Fordi man har været paa Højskole, har man vel ikke slugt Alverdens Viden. Det er der enkelte her i Sognet, der mener. Sogneraadformanden, for Eksempel. Vi var paa Højskole sammen. Og han glemmer aldrig at gøre Folk opmærksomme paa, "dengang jeg var paa Højskole". Han taler tidlig og sildig om Aandsliv og aandelige Rørelser.

-Der er vel ogsaa noget, der hedder Aandsliv, siger jeg for at høre, hvad han vil sige dertil.

-Det er der maaske nok. Men hvad har vi ganske almindelige Mennesker egentlig med det at gøre. Efter hvad jeg kan forstaa, er det noget saa ophøjet og fornemt, at man ligefrem kan leve af at have Forstand paa Aandsliv. Jeg læste forleden en Artikel, hvori der blandt andet stod, at i langt højere Grad er det blevet erkendt, ikke mindst nu, i Atombombe-Konferencernes Tegn, at Verden er een: det er den samme aandelige Lov, den samme Menneskeværdighed, der bør gælde for hele Verden, og som vi i denne sidste Krig var ude at kæmpe om paa Valpladserne, men som vi nu maa

kæmpe om i Menneskehjernerne....Jeg forstaar kun saa lidet deraf. Og jeg ved, at min Daglejer, Søren Peter, ikke forstaar et Kvæk deraf. Han gaar saa sandelig ikke og spekulerer paa Menneskeværdighed og Kamp i Menneskehjernerne..Tror De det?

-Næh, ærlig talt - det gør jeg ikke.

-Nej vel? Hvad tror De ~~xxx~~ det nytter at prædike Aandsliv og deslige for haardt arbejdende Mennesker, for Mennesker, der er mere interesseret i Bajere og god Mad og en Kone at ligge ved om Natten. Alt dette Aandsliv er for en mindre Kreds af Samfundet. Hvad tror De en ganske almindelig Arbejder vil sige, hvis jeg sagde til ham:"Aandslivet begynder ved Indgangen til Delphi og med Ordene: Lær dig selv at kende!" Han vilde bestemt tro, at jeg var taabelig. Han vilde skrupgrine og sige:"Vil du ikke hellere ha' en Bajer!" Jeg har gennem Aarene prøvet af finde ud af det Aandsliv, som man har talt og skrevet saa meget om. Jeg har forsøgt at finde de Mennesker, som virkelig havde et Aandsliv - efter deres egen Mening. Og det var kun en lille Kreds. En stor Del af disse talte blot om Aandsliv, fordi de mente, at de blev hævet op over alle de, der gik paa Kroen og horede med Pigerne. Og de kom til at se ned paa de almindelige Mennesker. De blev Skriftkloge, Farisæer. Men kom de til at ramme en Finger med en Hammer, sagde de alligevel:Av for Fanden! Det blev til en Glacur, dette Aandsliv. Næ, maa jeg saa be' om Hemmingway...

-Læser De Hemmingway? Er han Dem saa ikke for "hard boiled"?

-De mener haardkogt? Det synes jeg ikke. Han siger Tingene rent ud. Der er ikke ret meget aandligt og svævende ved ham. Han skildrer Menneskene, som de er i Virkeligheden. De drikker, elsker, gaar i Seng og kæmper iøvrigt for Dagens Udkomme. For hvad drejer Livet sig om for de allerfæreste af os? Udkommet, saa der kan blive Raad til god Mad og Drikke. Raad til at holde en Kvinde i Huset, hvadenten man saa siger, at man har taget hende af Kærlighed eller Nødvendighed. Det er Sandheden...Naar jeg en Dag har aset og maset i Marken fra tidlig Morgen til 18-Tiden, saa tænker jeg først og fremmest paa at komme hjem og faa noget at spise.

Naar det saa er overstaaet læser man Dagens Avis og falder maaske i Søvn, inden man er færdig. Naar Klokken saa bliver henad 21-Stykker, vækker Mutter en og siger, at nu skal vi ha' Kaffe. Saa sidder man og sludre lid over den. Mest om hjemlige og daglige Begivenheder - for det meste By-sladder, Det virker meget opbyggeligt. I hvert Fald kan det for en kort Tid pirre ens Nysgerrighed. Saa gaaber man og ser paa Klokken."Du er det vist paa Tide at give Hestene det sidste Foder", siger man og gaar ud. Naar det er overstaaet, gaar man direkte i Seng og sover. Og saadan gaar den ene Dag med den anden. Engang imellem har man vel Fremmede, enten det nu er til Spisning eller Aftenkaffe. Mændene taler om Landbrugets Udsigter, Priser o.s.v., og Kvinderne sidder for sig selv og udveksler de ligegyldige Ting som Bagværk, de unges Kæresteri og hvad der nu ellers kan optage Kvinder. Det er kun, naar de er til Møde i Dansk Kvindesamfund eller Husmoderforeningen, at der drøftes "aandlige Spørgsmaal", Reformersom kvindelige Præster og den ugifte Kvindes Ret til Børn...

-De har ikke ~~xxxxx~~ store Tanker om den almindelige Danskers Aandsliv, selv om De har været paa Højskole. Lidt aandeligt Liv maa der vel være..

-Ja, der er gerne syv i Kirke om Søndagen. Jeg ved ikke, om disse syv gaar der af Trang. Det vil jeg haabe. Jeg selv kan ikke faa noget ud af Præstens Forkyndelse. Derfor gaar jeg ikke i Kirke. Selvfølgelig ved Jul og Nytaar gaar man med den øvrige Familie. Og der er ogsaa noget hyggeligt ved at sidde og lytte til "Kimer, I Klokker" og "Julen har bragt velsignet Bud". Jeg skal ærligt indrømme, at det kan bevæge mig. Jeg bliver virkelig rørt og synes, det er skønt. Men er det Guds Mening, at vi skal søge Kirken, saa holder vi ham for Nar, naar vi kun gaar der, for at faa denne søde sentimentale Fryd i Sindet. Det kan ikke nytte, at vi om Søndagen gaar omkring med en salig Tro, hvis vi saa om Mandagen lader syv og ni være lige og iøvrigt Resten af Ugen. Kristendom kan aldrig være noget halvt. Enten skal den optage Mennesket helt og fuldt, ellers - ja, ellers ogsaa skal man sige til sig selv: Det er ikke Kristendommen selv, du ønsker, men en Kristendom, der er tilpasset dit eget Forgodtbefindende. Saadan ser jeg nu paa det. Men det er muligt, at jeg ser forkert paa de Ting...

-Det skål jeg ikke kunde sige, men jeg kan i hvert Fald forstaa Deres Synspunkter. Det at tro fuldt ud er en uhyre vanskelig Sag.

-Ja, det skal De have Ret i. Men hellere tro lidt mindre, end gaa og lulle sig ind i den Opfattelse, at man er et virkeligt troende Menneske. Søndags-Kristendom er dog noget af det mest vederstykkelige. Og den er desværre ret almindelig. Jeg har nu levet her paa denne Gaard i omtrent halvtreds Aar. Jeg er født og opvokset her. En lykkelig Barndom og gode Forældre har jeg haft. Men jeg har aldrig rigtig haft Venner. I hvert Fald ikke det, jeg forstaar ved Venner. Ganske vist har jeg min Kone, men det er alligevel ikke det samme. Man skal have Lejlighed til at drøfte det, der ligger en paa Hjertet. Som Regel bliver Konen ofte paavirket af en selv, og der kommer saaledes ikke nye Impulser ind i ens Liv: Vi kender hinanden ud og ind. Det er maaske nok en Fejl hos mig, at jeg ikke kan drøfte alt, hvad der ligger mig paa Sinde, med min Kone. Derfor maa De have mig undskyldt, hvis det forekommer Dem, at jeg egentlig har talt til Dem om Ting, som De kan sige slet ikke kommer Dem ved. Men naar man som jeg nu har gaaet Aar ud og Aar ind, saa ~~saa~~ samles der efterhaanden en Del Tanker sammen i ens Sind, som man gerne vil have Udløsning for. Og jeg har nu gaaet og set mig gal paa al denne Talen om Aandsliv, Aandsmennesker og Vækkelse. Det forekommer mig, at den Slags er Kaviar for Folket. Jeg har lagt Mærke til, at naar der for Eksempel er en Foredragsholder i Forsamlingshuset, saa taler man altid Dagen efter om dette skønne Foredrag og om, hvor godt Foredragsholderen talte. Men sig mig - tror De, eller mener De, at Folk virkelig har faaet det ud af det, som de selv ~~siger~~ siger. Naar man spørger, hvad Foredragsholderen egentlig havde paa Hjertet, bliver de fleste som Regel Svar skyldig. Jeg er bange for, at de, der taler saa meget om Aandsliv, kun gør det, fordi de mener, det hører sig til... Det er efter min Mening et Skin-Aandsliv, en Politur, som man helst skal være i Besiddelse af, for at kunne regnes med til det saakaldte "dannede Selskab"... Men nu skal jeg ikke forstyrre Dem længere. Det er vist ogsaa ved at være Kaffetid...

Det er underligt, som Menneskene kan være spaltet. Som nu Jensen. Her sad han for en Times Tid siden hos mig og fortalte mig om sine Tanker. Han lukkede sig op. Da vi kom ind i Stuen, var han straks en anden. Her var han Husbonden. Bred og tillukket sad han for Bordenden, mens vi drak Kaffe. Kort efter at vi havde drukket Kaffe, rejste han sig og sagde brat "God Nat". Saa kunde vi andre iøvrigt gøre, hvad vi vilde.

Egentlig burde jeg gaa i Seng nu. Jeg er træt, men Tankerne, Uroen og Angsten er stadig i mit Sind.

Endnu, Jytte, er jeg ikke værdig til at møde dig. For jeg har ingen

Kontrol over mit Sind. Stadig ligger jeg paa Vandring. Og jeg kan ikke som Johs. Weltzer siges: "Kær er mig Uro og lange Rejser". For det er mig sået ikke kært.

Kunde jeg blot naa dertil, at jeg vidste med mig selv, at mit Hjerte var uden Svig, da maaske...

Og kan det nytte at vente og berede sig til Dagen?

Dag for Dag maa jeg konstatere, at der ingen Forandring sker. Jeg føler, at jeg lider det ene Nederlag efter det andet. Men for en Lykke, at jeg ikke føler mig som Martyr eller som et Verdensbekymringens Pakæsel. Alt er saa grundigt selvforskyldt. Og kan man saa tage det særligt højtideligt? Saa havner man uvægerligt i Tragikomikkens Overdrev...

Egoismen sejrer stadig overlegent i mit Sind. Ego, me, mihi...

Jeg husker, at Mor engang sagde til mig, at Menneskene ingenlunde er saa daarende og fortryllende som Wienermusik. (Allerhøjest om Søndagen, vilde vel min Vært sige.) Menneskene er gennemgaaende Egoister, Navlebeskuere og latterlige...

Mor havde Ret.

Jeg er selv et fremtrædende Medlem af denne sørgelige Sammenslutning. Min Egoisme kender ingen Grænser. Kun eet kender den: Sin egen Tilfredsstillelse. Det er et Feltog, en Kamp mod denne Tilfredsstil-

else, jeg maa indlede. Men hvor ofte har jeg ikke besluttet at indlede dette Korstog. Under klingende Spil og vajende Faner er det blevet indledt mangen en Søndag. Om Mandagen har jeg saa foretaget den sørgelig berømte elastiske Tilbagetrækning. Men jeg har altid bildt mig selv ind, at det i Virkeligheden slet ikke var noget Tilbagetog, men meget snedig Strategi, ja, vel nærmest en Sejr...

Jytte, hvornaar skal det sidste, det virkelige Korstog indledes? Hvornaar skal der af alt dette meningsløse fremstaa et virkeligt l e v e n d e Menneske?

Endnu een Gang vil jeg prøve. Og jeg kan roligt skrive det, fordi jeg ved, at du aldrig vil læse disse Linier. Fik du Lejlighed til at læse dem, vilde du sige:

- Dreng, hvor har du prøvet mange Gange. Hvor har du sløset med Løfte og hvor har du mange Gange ganske ansvarsløst givet mig Haab...Og hver Gang, Dreng, hver Gang var altid den sidste...Og hvad saa jeg...

Du behøver ikke at fortælle mere, Jytte. Jeg ved det kun alt for god hvad du vil sige. Og du har Ret. Men dennegang vil jeg prøve uden at proklamere det for dig.

Maaske naar jeg aldrig frem til Maalet. Det er vel det mest sandsynlige. Hvorledes skulde en Fantast, en Drømmer og holdningsløs som jeg naa at blive det l e v e n d e Menneske. Et Menneske uden Svig...

Den Dag jeg med Ærlighed kan sige d e t, da ved jeg, at jeg har overvundet mig selv, og jeg har vundet dig.

Solen er nu forlængst gaaet ned paa de brune Lyngbakker. Deres Konturer tegner sig skarpt mod Aftenhimlens Lysning.

"Da kommer en Drøm fra min Ungdoms Vaar til min Iænestol..." Min egen lykkelige Ungdom. Men hvad enten den var lykkelig eller ej, saa er det ikke Tid~~en~~ til Drøm. Thi for det Menneske, der drømmer, smuldrer Fremtiden, og Aftenen kommer, hvor ingen kan arbejde...

- - - -

Ryman er død.

Jeg fik i Dag Brev fra hans Mor. Han havde taget Cyankalium. I et Brev til sin Mor, som var sendt til hende den samme Aften, han indtog Giften, havde han bedt hende skrive til mig. Hvorfra han har faaet opsnuget min Adresse, er mig en Gaade.

"Jeg forstaar ikke, at min Dreng kunde gøre det", skrev Rymans Mor til mig. "Der maa have været et eller andet forfærdeligt, som har forværket hans Sind. Han vidste dog, at det var Fejhed at tage sit eget Liv. Jeg forstaar intet. Maaske De gør. Saa lad mig det vide..."

I Brevet havde han skrevet følgende Linier til mig: "Tak for Samtaler, hvor jeg fik Lov at tale. Det hjalp alligevel intet. Men du skal have Tak. Livet er - blev jeg klar over til sidst - mere end Sprit og Glemsel. Da ~~gik~~ det gik op for mig, fandt jeg Uholdbarheden ved ~~kixxk xkx~~ min Tilværelse. Angsten nager mig nu til det sidste. Jeg kunde maaske være blevet Spiritist eller noget andet. Jeg kunde have gaaet i Kloster eller blevet Buddist. Det er Gud jeg søger. Deraf Angsten. Angsten for, at jeg ikke skal finde Gud. Denne Angst kan jeg ikke bære. Derfor prøver jeg nu den sidste Udvej. Maaske jeg da finder Gud. For et Aar tilbage arbejdede jeg for Tyskerne. Hvis der er en anden Tilværelse, vil man formodentlig i denne se stort paa den Slags Ting. Men for et Aar siden var Tanken om Døden mig uendelig fjern. Jeg var kun besat af een Ting: At købe Livets Glæder for Penge. At leve i Nuet. Og i mit dionysiske

Velvære, glemte jeg det ene fornødne. Jeg gik paa Akkord med Livet. ~~Mxx~~ C jeg fandt ingen Sandhed i Vinen. Maatte du finde Sandheden. Jeg har vist dig, hvor du i k k e skal finde den. Lev vel, Holsing. Tak for de Dage, vi var sammen. Din Ryman." P. S. Jeg hørte engang, at en Draabe Cyankalium saa stort som et Knappenaalshoved kunde dræbe en Hest. Ved du, om det er rigtigt?"

- - - -

Jeg har atter i Aften taget Rymans Brev frem og læst det. Mon han n u har fundet den Sandhed, han søgte efter? Jeg ved intet derom. Men er det nødvendigt at gaa den Vej. Den Sandhed, man kan erkende og finde, mens

man lever, synes mig mere værd. Og selv om man ikke skulde finde den, kan man dog sige, at man har forsøgt til det sidste. Jeg skal ikke døme Ryman. Han var efter min Mening en god Kammerat. Hvad der ellers saa kan være, tilkommer det ikke mig at granske i. Det Regnskab vil han sikkert selv kunde fremlægge...

Ryman var et Offer for Krigen. Om ikke direkte saa indirekte. Men der vil ikke blive holdt nationale Taler over hans Grav. Det vil glæde ham. Han undgik alt søndagsagtigt og udvendigt. Han kæmpede sin Kamp alene. Og han kæmpede ikke for nationale Ideologier. Hans Kamp var paa en anden Front. Naar det gælder Hjertets Kamp, er det i og for sig saa uendeligt ligegyldigt, om man har solgt en ~~SKA~~ Skinke mere eller mindre til Tyskerne, eller stukket et Pund Smør ud baf Disken til en tysk Soldat. Alt dette er uværdig og lidet "menneskeværdig" Tale. naar Spørgsmaalet er: Et Menneskes Undergang eller Opstandelse...

Maaske er jeg, naar alt kommer til alt, sluppet naadigt ud af Ragnarokket. Hvad ved jeg. Tiden alene vil vise det.

Men du skal vide, Jytte, at du betyder mere for mig end tidligere. Minderne om dit Sinds Godhed lyser for mig i Angstens Timer. Og i denne Stund, hvor jeg føler mig saa ensom, saa uendelig lille og ydmyg, husk: jeg nogle Linier, som jeg ellers ikke har skænket synderlig Eftertanke før:

Kom i den sidste Nattevagt
i en af mine Kæres Dragt
og sæt dig ved min Side.
Og tal med mig som Ven med Ven,
hvornaar vi mødes skal igen
og glemme al vor Kvide...

Jeg vil komme en Dag, Jytte, og sætte mig ved din Side. Og jeg vil tale med dig, som man taler til den, der er en Del af en selv. Den Dag vil være skønnere end Efteraarets skønneste Dage.

Og den Dag, det sker, da ved jeg, at det alligevel havde sin Betydning at jeg var Værnemager...

Men det er der aldrig nogen, der skal faa at vide!